

4 juli 2016 Staatssteun en betaald voetbal

Vandaag, 4 juli 2016, heeft de Europese Commissie belangrijke en langverwachte besluiten genomen over een groot aantal betaald voetbal clubs. Er liep een uitgebreid onderzoek naar 5 voetbalclubs uit de Nederlandse competitie en 7 Spaanse clubs. De Commissie is na een diepgaand onderzoek tot de conclusie gekomen dat de steunmaatregelen die de Nederlandse gemeenten aan vijf voetbalclubs hebben toegekend, in overeenstemming zijn met de EU-staatssteunregels. Vandaag lezen we overal in het Nederlandse nieuws dat deze clubs nu "geen staatssteun" hebben ontvangen, maar dat is een ernstige misvatting. Want voor 4 van de 5 Nederlandse clubs (FC Den Bosch, MVV, NEC en Willem II) constateert de Commissie weldegelijk dat er staatssteun aan de orde was/is, maar dat deze verenigbaar was/is met de staatssteunregels voor reddings- en herstructureringssteun. Alleen bij PSV concludeert de Commissie dat er helemaal geen sprake is van staatssteun (want een marktconforme deal). De 7 Spaanse clubs hebben allemaal wel onrechtmatige staatssteun ontvangen en moeten dat nu ook terugbetalen aan hun gemeenten (met rente en zonder compensatie).

De betrokkenen rond de steun aan FC Den Bosch, MVV, NEC en Willem II (gemeentebesturen en clubs) zaten tot nu toe allemaal op de lijn dat ze marktconform handelden en dat er om die reden helemaal geen staatssteun aan de orde was. De Commissie veegt die argumenten (marktconform) van tafel, maar heeft een uitweg gevonden in rechtmatige reddings- en herstructureringssteun. Uit het Commissie onderzoek is gebleken dat de voetbalclubs FC Den Bosch, MVV, NEC en Willem II herstructureringsplannen hebben uitgevoerd. De clubs hebben zelf bijgedragen aan de kosten van hun herstructurering en hebben ingestemd om het aantal werknemers, het aantal geregistreerde spelers en de lonen van de spelers te beperken. De "sale and leaseback"-transactie tussen de gemeente Eindhoven en PSV voor de grond van het Philipsstadion en een trainingscomplex werd volgens de Commissie uitgevoerd in omstandigheden die een particuliere investeerder in een markteconomie zou aanvaarden. Bij haar beoordeling hield de Commissie rekening met een onafhankelijk extern taxatierapport dat de basis van die transactie vormde.

Er zitten nu een aantal belangrijke procedurele aspecten aan het genomen besluit van vandaag. Voor bedrijven in moeilijkheden kan een overheid dus rechtmatige staatssteun geven onder vrij strikte voorwaarden die zijn beschreven in de EU-richtsnoeren reddings- en herstructureringssteun. Deze richtsnoeren zijn (ook) van toepassing op profvoetbalclubs en hier voor de 4 Nederlandse clubs toegepast. De richtsnoeren zijn erop gericht om reddings- en herstructureringssteun alleen aan ondernemingen te verschaffen die een realistisch vooruitzicht hebben op levensvatbaarheid en die maatregelen nemen om de concurrentievervalsingen door de staatssteun te verminderen. De Commissie beschouwt reddings- en herstructureringssteun als één van de meest versturende vormen van staatssteun. Normaalgesproken verdwijnen zwakkere ondernemingen van de markt en krijgen hun sterkere concurrenten de kans om te groeien. Doordat reddings- en herstructureringssteun dit proces doorkruist, kan dit soort steun de economische groei in de betrokken sectoren vertragen. De Europese Commissie hanteert een keihard principe dat ondernemingen in moeilijkheden maar één keer reddings- en herstructureringssteun mogen ontvangen en dat betrokken overheden dit uitvoerig moeten motiveren. Voor FC Den Bosch, MVV, NEC en Willem II geldt nu dus dat ze al 1x geel hebben, nog 1x dergelijke reddingssteun en ze krijgen uit staatssteunoptiek een rode kaart.

Er is geen vrijstellingsverordening voor reddings- en herstructureringssteun, deze vorm van staatssteun moet dus altijd gemeld worden en de Commissie moet de boel analyseren en goedkeuren. Het staatssteunrecht werkt niet met boetes als de procedure niet goed gevolgd wordt. De Commissie kan dus ook achteraf goedkeuring verlenen, maar dan moet de steun wel keurig passen in de regels. Vanaf 2014 kunnen gemeenten overigens kleinschalige steunmaatregelen voor lokale sportinfrastructuur verschaffen onder de Algemene Groepsvrijstellingsverordening, maar dan moet die infrastructuur wel openstaan voor gebruik door het grote publiek en moet er ook een claw-back clause in dat winst moet worden ingezet om de subsidie af te romen. Juist die voorwaarden zijn voor veel clubs lastige adders onder het gras.

Kortom: de conclusie "geen staatssteun" lijkt veel te voorbarig, lokale overheden die een deal willen sluiten met hun club over ambitieuze plannen of over financiële moeilijkheden moeten uit staatssteunoptiek nauwkeurig de regels kennen en toepassen.

Meer informatie:

drs. M.P.E.V. Könings
GSM: 06 4262 7976
melvinkoenings@lysiasgroup.com

LYSIAS ADVIES BV
www.lysiasgroup.com
Telefoon: 033 4647070